

**IZVJEŠTAJ O POTROŠNJI LJEKOVA
U CRNOJ GORI
2021. GODINA**

Na osnovu čl. 131 i 150 Zakona o lijekovima („Službeni list CG“, br. 080/20) i Pravilnika o obliku, sadržaju, periodu za koji se dostavlja i načinu dostavljanja izvještaja o prodaji lijekova („Službeni list CG“, br. 02/13), Institut za lijekove i medicinska sredstva je pripremio izvještaj o potrošnji lijekova u Crnoj Gori za 2021. godinu.

Za izradu izvještaja su korišćeni podaci o prometu registrovanih veleprodajnika koje su obavljale promet lijekovima u Crnoj Gori u 2021. godini (14 privatnih i 1 državna), tj. njihovi izvještaji o prodaji lijekova u Crnoj Gori iz 2021.godine.

U bazi podataka Instituta za praćenje potrošnje, lijekovi su svrstani po klasifikaciji Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) po ATC grupama i po internacionalnim nezaštićenim nazivima (INN).

Svi izvještaji o potrošnji lijekova koji su bili u prometu iskazani su brojem definisanih dnevnih doza na 1000 stanovnika na dan (DDD/1000/dan) i ukupnim iznosom u eurima (€), prema veleprodajnim cijenama.

Za preračun DDD-a, korišćena je metodologija WHO, a za proračun je korišćen broj stanovnika u Crnoj Gori iz 2021. godine, prema službenim podacima Zavoda za statistiku Crne Gore (MONSTAT). Za izračunavanje DDD/1000/dan po gradovima uzet je broj stanovnika u pojedinim gradovima u 2021. godini, takođe prema službenim podacima Zavoda za statistiku Crne Gore (MONSTAT).

Prikazani su i odvojeni podaci o bolničkoj i vanbolničkoj potrošnji lijekova.

Dobijeni podaci o ukupnoj potrošnji lijekova u Crnoj Gori u 2021.godini ukazuju da je potrošnja iznosila **1.433,02 DDD/1000/dan**, finansijski **139.211.952,26 €**.

U finansijskom iznosu od **139.211.952,26 €** uračunata je ukupna potrošnja svih lijekova, uključujući i lijekove koji nemaju definisanu ATC klasifikaciju, homeopatske, herbalne lijekove, kao i lijekove koji nemaju DDD, a čija ukupna potrošnja iznosi **374.697,53 €**.

Prema podacima dobijenim od Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, za potrebe javnih zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori, za lijekove koji su nabavljeni na teret sredstava Fonda, u 2021. godini je izdvojeno **112.740.285,80 €**, što predstavlja **81%** od ukupno utrošenih sredstava za lijekove u Crnoj Gori tokom 2021. godine.

Izveštaji o potrošnji za 2021. obuhvataju sledeće tabele:

Tabela 1: Ukupna potrošnja lijekova u 2021. godini prema DDD/1000/dan po glavnoj grupi ATC klasifikacije

Tabela 2: Ukupna potrošnja lijekova u 2021. godini u eurima po glavnoj grupi ATC klasifikacije

Tabela 3:	Prvih 10 lijekova po potrošnji u DDD/1000/dan u 2021. godini
Tabela 4:	Prvih 10 lijekova po potrošnji u eurima u 2021 godini
Tabela 5:	Prvih 10 lijekova u 2021. godini po DDD/1000/dan, vanbolnička potrošnja
Tabela 6:	Prvih 10 lijekova u 2021. godini po potrošnji u eurima, vanbolnička potrošnja
Tabela 7:	Prvih 10 lijekova u 2021. godini po DDD/1000/dan, bolnička potrošnja
Tabela 8:	Prvih 10 lijekova u 2021. godini po potrošnji u eurima, bolnička potrošnja
Tabela 9:	Prvih 10 lijekova u 2021. godini za opštinu Podgorica po vrijednosti DDD/1000/dan
Tabela 10:	Prvih 10 lijekova u 2021 godini za opštinu Podgorica po vrijednosti u eurima
Tabela 11:	Prvih 10 lijekova u 2021. godini za opštinu Nikšić po vrijednosti DDD/1000/dan
Tabela 12:	Prvih 10 lijekova u 2021. godini za opštinu Nikšić po vrijednosti u eurima
Tabela 13:	Prvih 10 lijekova u 2021. godini za opštinu Bijelo Polje po vrijednosti DDD/1000/dan
Tabela 14:	Prvih 10 lijekova u 2021. godini za opštinu Bijelo Polje po vrijednosti u eurima
Tabela 15:	Prvih 10 lijekova u 2021. godini za opštinu Bar po vrijednosti DDD/1000/dan
Tabela 16:	Prvih 10 lijekova u 2021. godini za opštinu Bar po vrijednosti u eurima
Tabela 17:	Prvih 10 lijekova u 2021. godini za opštinu Berane po vrijednosti DDD/1000/dan
Tabela 18:	Prvih 10 lijekova u 2021. godini za opštinu Berane po vrijednosti u eurima

Navedeni podaci pokazuju da je u ukupnoj potrošnji prema DDD/1000/dan, kao i prethodnih godina, najviše korišćena grupa lijekova za liječenje kardiovaskularnog sistema, čiji je udio potrošnje 30% od ukupne potrošnje svih lijekova. Slijede lijekovi za liječenje krvi i krvotvornih organa sa 28,5% učešća, zatim lijekovi za liječenje alimentarnog trakta i metabolizma sa 11,50%, lijekovi koji djeluju na nervni sistem sa 9,43 %, zatim lijekovi za bolesti mišićno-kostnog sistema sa 6%, lijekovi za liječenje bolesti respiratornog sistema sa 5,48% itd.

Kada govorimo o potrošnji u finansijskom smislu, najveću potrošnju su imali lijekovi iz grupe antineoplastika i imunomodulatora (41.486.663,15 EUR) sa učešćem od 29,80% u ukupnoj potrošnji, zatim antiinfektivni lijekovi za sistemsku primjenu (19.557.152,93 EUR) sa učešćem od 14%, lijekovi za liječenje krvi i krvotvornih organa (18.545.920,92 EUR) sa učešćem od

13,32%, lijekovi za liječenje alimentarnog trakta i metabolizma (17.278.884,06 EUR) sa 12,41%, lijekovi za liječenje kardiovaskularnog sistema (10.936.372,61 EUR) sa 7,9% itd.

Upoređujući podatke o potrošnji lijekova iz 2021. godine sa podacima iz prethodne, 2020. godine, a imajući u vidu da je u pitanju period pandemije COVID-19, kao i podatak da je 2021. godina sa najvećim brojem oboljelih od COVID-19, očekivano je i zabilježen značajan porast potrošnje lijekova. Potrošnja lijekova u DDD/1000/dan je porasla za 6,53%, a finansijski je zabilježen porast od 20,93%.

Grupa lijekova koja je, izraženo u DDD/1000/dan, zabilježila najveći porast u potrošnji u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu su hormonski preparati za sistemsku primjenu, isključujući polne hormone (22,10%), a u toj grupi lijekova najznačajniji porast su zabilježili glukokortikoidi (kortikosteroidi za sistemsku primjenu), zatim slijede lijekovi za liječenje bolesti respiratornog sistema (16,20%), lijekovi za liječenje bolesti krvi i krvotvornih organa (14,38%), kao i antiinfektivni lijekovi za sistemsku primjenu, posebno antibiotici čija je potrošnja porasla za 12,39%. Značajno je napomenuti da je u 2021. godini zabilježen porast potrošnje lijekova u skoro svim grupama lijekova, osim za lijekove za liječenje kardiovaskularnog sistema, lijekove za liječenje nervnog sistema i za lijekove koji djeluju na oko i uho, gdje je došlo do neznatnog smanjenja potrošnje.

Najznačajniji finansijski porast u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu su zabilježili antiinfektivni lijekovi za sistemsku primjenu 55,56%. Značajno je napomenuti da ovoj grupi lijekova, osim antibiotika koji su zabilježili značajan finansijski porast od skoro dva miliona eura (30%), pripadaju i vakcine protiv COVID-19. Značajan porast potrošnje hormonskih preparata za sistemsku primjenu, isključujući polne hormone, u DDD/1000/dan je u korelaciji i sa finansijskom potrošnjom ove grupe lijekova, gdje je zabilježen porast od 28,03%. Isto je i u slučaju lijekova za liječenje krvi i krvotvornih organa, gdje je finansijska potrošnja povećana za 21,22%. Finansijski porast potrošnje u 2021. godini je zabilježen i u grupi lijekova koji pripadaju grupi antineoplastika i imunomodulatora, i to u vrijednosti od 20,16%.

Tabela 1

Ukupna potrošnja lijekova u 2021. godini po vrijednosti DDD/1000/dan prikazana po glavnim anatomskim grupama ATC klasifikacije			
R.br.	ATC	Nazivi glavnih ATC grupa	DDD/1000/dan
1	C	Kardiovaskularni sistem (lijekovi koji djeluju na kardiovaskularni sistem)	430,51
2	B	Krv i krvotvorni organi (lijekovi za liječenje bolesti krvi i krvotvornih organa)	408.62
3	A	Alimentarni trakt i metabolizam (lijekovi koji djeluju na bolesti digestivnog sistema i metabolizma)	164.32
4	N	Nervni sistem (lijekovi koji djeluju na nervni sistem)	135.07

5	M	Mišićno-kostni sistem (ijekovi za bolesti mišićno-kostnog sistema)	85,97
6	R	Respiratorni sistem (ijekovi za liječenje bolesti respiratornog sistema)	78.52
7	H	Hormonski preparati za sistemsku primjenu, isključujući polne hormone i insuline	51.57
8	G	Genitourinarni sistem i polni hormoni (ijekovi za liječenje genitourinarnog sistema i polni hormoni)	33.60
9	J	Antiinfektivni lijekovi za sistemsku primjenu	32.65
10	L	Antineoplastici i imunomodulatori	8,70
11	P	Antiparazitni proizvodi, insekticidi i sredstva za zaštitu od insekata	1,76
12	S	Senzorni organi (ijekovi koji djeluju na oko i uho)	1,45
13	D	Koža i potkožno tkivo (ijekovi za liječenje bolesti kože i potkožnog tkiva)	0,17
14	V	Ostalo	0,11

Tabela 2

Ukupna potrošnja lijekova u EUR u 2021. godini prikazana po glavnim anatomskim grupama ATC klasifikacije			
R.br.	ATC	Nazivi glavnih ATC grupa	Iznos (EUR)
1	L	Antineoplastici i imunomodulatori	41.486.663,15
2	J	Antiinfektivni lijekovi za sistemsku primjenu	19.557.152,93
3	B	Krv i krvotvorni organi (ijekovi za liječenje bolesti krvi i krvotvornih organa)	18.545.920,92
4	A	Alimentarni trakt i metabolizam (ijekovi koji djeluju na bolesti digestivnog sistema i metabolizma)	17.278.884,06
5	C	Kardiovaskularni sistem (ijekovi koji djeluju na kardiovaskularni sistem)	10.936.372,61
6	N	Nervni sistem (ijekovi koji djeluju na nervni sistem)	8.459.113,08
7	R	Respiratorni sistem (ijekovi za liječenje bolesti respiratornog sistema)	7.019.013,59
8	M	Mišićno-kostni sistem (ijekovi za bolesti mišićno-kostnog sistema)	4.627.509,51
9	H	Hormonski preparati za sistemsku primjenu, isključujući polne hormone i insuline	3.335.817,99
10	G	Genitourinarni sistem i polni hormoni (ijekovi za liječenje genitourinarnog sistema i polni hormoni)	3.197.468,92
11	S	Senzorni organi (ijekovi koji djeluju na oko i uho)	1.620.655,93
12	D	Koža i potkožno tkivo (ijekovi za liječenje bolesti kože i potkožnog tkiva)	1.349.974,87
13	V	Ostalo	1.163.190,08

14	P	Antiparazitni proizvodi, insekticidi i sredstva za zaštitu od insekata	259.517,10
----	---	--	------------

Tabela 3

10 najkorišćenijih lijekova u 2021. godini po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B03BB01	folna kiselina	208,06
2	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	103,60
3	C09AA05	ramipril	60,84
4	M01AB05	diklofenak	43,68
5	B03BA03	hidroksokobalamin	43,65
6	A02BC02	pantoprazol	42,16
7	C08CA01	amlodipin	29,13
8	A10BA02	metformin	27,96
9	C09AA09	fosinopril	26,49
10	C10AA05	atorvastatin	24,99

Tabela 4

10 najkorišćenijih lijekova u 2021. godini po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	L01XC18	pembrolizumab	7.299.478,06
2	J07B...	vakcina protiv virusa SARS-CoV-2 (inaktivisana)	5.984.196,00
3	B01AB05	enoksaparin natrijum	2.844.523,86
4	B01AF01	rivaroksaban	2.627.023,04
5	J07BX03	mRNA vakcina protiv COVID-19 (modifikovani nukleozid)	2.609.915,45
6	L01XC13	pertuzumab	2.528.203,83
7	A02BC02	pantoprazol	1.877.108,58
8	A10BX09	dapagliflozin	1.599.829,92
9	L01XC03	trastuzumab	1.568.853,75
10	L04AA36	okrelizumab	1.546.877,22

Tabela 5

10 najkorišćenijih lijekova u 2021. godini po vrijednosti DDD/1000/dan - VANBOLNIČKA POTROŠNJA			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B03BB01	folna kiselina	205,11
2	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	103,33
3	C09AA05	ramipril	60,58
4	M01AB05	diklofenak	43,29
5	B03BA03	hidroksokobalamin	41,43
6	A02BC02	pantoprazol	40,33
7	C08CA01	amlodipin	29,04
8	A10BA02	metformin	27,88
9	C09AA09	fosinopril	26,31
10	C10AA05	atorvastatin	24,86

Tabela 6

10 najkorišćenijih lijekova u 2021. godini po iznosu u EUR - VANBOLNIČKA POTROŠNJA			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	J07B...	vakcina protiv virusa SARS-CoV-2 (inaktivisana)	5.944.891,44
2	B01AF01	rivaroksaban	2.610.304,84
3	J07BX03	mRNA vakcina protiv COVID-19 (modifikovani nukleozid)	2.550.596,50
4	B01AB05	enoksaparin natrijum	1.716.993,54
5	A10BX09	dapagliflozin	1.597.516,80
6	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	1.537.996,87
7	A02BC02	pantoprazol	1.422.770,98
8	B01AE07	dabigatraneteksilat	1.303.964,88
9	L01XE42	ribociklib	1.285.385,76
10	C07AB07	bisoprolol	1.278.730,60

Tabela 7

10 najkorišćenijih lijekova u 2021. godini po vrijednosti DDD/1000/dan - BOLNIČKA POTROŠNJA			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	H02AB04	metilprednizolon	3,40
2	B01AB05	enoksaparin natrijum	3,37

3	B03BB01	folna kiselina	2,95
4	B03BA03	hidroksokobalamin	2,22
5	A02BC02	pantoprazol	1,83
6	H02AB02	deksametazon	1,61
7	J01DD04	ceftriakson	0,85
8	B01AB06	nadroparin	0,78
9	B01AB04	dalteparin	0,58
10	M05BX04	denosumab	0,56

Tabela 8

10 najkorišćenijih lijekova u 2021. godini po iznosu u EUR - BOLNIČKA POTROŠNJA			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	L01XC18	pembrolizumab	7.299.478,06
2	L01XC13	pertuzumab	2.528.203,83
3	L01XC03	trastuzumab	1.568.853,75
4	L04AA36	okrelizumab	1.546.877,22
5	L01XC07	bevacizumab	1.400.835,99
6	A16AB12	elosulfaza alfa	1.131.136,60
7	B01AB05	enoksaparin natrijum	1.127.530,32
8	L01XC02	rituksimab	1.066.722,43
9	J06BA02	imunoglobulin, normalni humani, za intravensku primjenu	1.055.973,47
10	L01XC14	trastuzumab emtanzin	989.626,60

Tabela 9

10 najkorišćenijih lijekova u 2021. godini u opštini Podgorica po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B03BB01	folna kiselina	235,44
2	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	96,90
3	C09AA05	ramipril	56,40
4	A02BC02	pantoprazol	45,94
5	B03BA03	hidroksokobalamin	42,80
6	M01AB05	diklofenak	42,15
7	C09AA09	fosinopril	26,04
8	C08CA01	amlodipin	25,09
9	A10BA02	metformin	25,04

10	C10AA05	atorvastatin	24,66
----	---------	--------------	-------

Tabela 10

10 najkorišćenijih lijekova u 2021. godini u opštini Podgorica po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	L01XC13	pertuzumab	2.528.203,83
2	L01XC18	pembrolizumab	2.152.815,00
3	J07B...	vakcina protiv virusa SARS-CoV-2 (inaktivisana)	1.969.458,64
4	L01XC03	trastuzumab	1.568.853,75
5	L04AA36	okrelizumab	1.546.877,22
6	L01XC07	bevacizumab	1.412.698,09
7	B01AB05	enoksaparin natrijum	1.277.420,18
8	A16AB12	elosulfaza alfa	1.131.136,60
9	L01XC02	rituksimab	1.066.722,43
10	L01XC14	trastuzumab emtanzin	989.626,60

Tabela 11

10 najkorišćenijih lijekova u 2021. godini u opštini Nikšić po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B03BB01	folna kiselina	263,57
2	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	109,53
3	C09AA05	ramipril	65,04
4	B03BA03	hidroksokobalamin	62,62
5	M01AB05	diklofenak	44,72
6	A02BC02	pantoprazol	42,85
7	A02BA03	famotidin	32,54
8	C08CA01	amlodipin	30,33
9	C09AA09	fosinopril	27,02
10	C10AA05	atorvastatin	26,41

Tabela 12

10 najkorišćenijih lijekova u 2021. godini u opštini Nikšić po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	L01XC18	pembrolizumab	5.146.663,06
2	J07B...	vakcina protiv virusa SARS-CoV-2 (inaktivisana)	665.376,96
3	B01AB05	enoksaparin natrijum	365.757,60
4	L01XC32	atezolizumab	313.329,55
5	B01AF01	rivaroksaban	258.781,84
6	B06AC02	ikatibant	239.454,18
7	B05XA03	natrijum hlorid	234.947,11
8	R03AK07	formoterol, budesonid	231.065,86
9	A02BC02	pantoprazol	229.136,48
10	L04AX04	lenalidomid	223.734,21

Tabela 13

10 najkorišćenijih lijekova u 2021. godini u opštini Bijelo Polje po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B03BB01	folna kiselina	129,87
2	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	94,86
3	B03BA03	hidroksokobalamin	71,80
4	C09BA09	fosinopril, hidrohloriazid	46,53
5	M01AB05	diklofenak	46,44
6	C09AA05	ramipril	42,25
7	C08CA01	amlodipin	40,35
8	R05DB13	butamirat	38,78
9	C09AA09	fosinopril	37,70
10	A02BC02	pantoprazol	35,00

Tabela 14

10 najkorišćenijih lijekova u 2021. godini u opštini Bijelo Polje po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	J07B...	vakcina protiv virusa SARS-CoV-2 (inaktivisana)	291.416,96
2	B01AF01	rivaroksaban	218.984,71
3	B01AE07	dabigatraneteksilat	164.264,72

4	J07BX03	mRNA vakcina protiv COVID-19 (modifikovani nukleozid)	114.020,26
5	R03AK07	formoterol, budesonid	111.453,95
6	L01XE42	ribociklib	109.099,10
7	A10BX09	dapagliflozin	106.081,44
8	B01AB05	enoksaparin natrijum	101.649,00
9	B05XA03	natrijum hlorid	100.430,45
10	A10AE04	insulin glargin	91.147,81

Tabela 15

10 najkorišćenijih lijekova u 2021. godini u opštini Bar po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B03BB01	folna kiselina	223,67
2	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	112,76
3	C09AA05	ramipril	66,95
4	B03BA03	hidroksokobalamin	57,41
5	M01AB05	diklofenak	44,99
6	A02BC02	pantoprazol	41,42
7	A10BA02	metformin	28,95
8	C09AA09	fosinopril	25,71
9	C09BA09	fosinopril, hidrohlortiazid	24,81
10	C07AB07	bisoprolol	24,57

Tabela 16

10 najkorišćenijih lijekova u 2021. godini u opštini Bar po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	J07B...	vakcina protiv virusa SARS-CoV-2 (inaktivisana)	441.670,48
2	B01AB05	enoksaparin natrijum	212.090,61
3	B01AF01	rivaroksaban	169.336,35
4	J07BX03	mRNA vakcina protiv COVID-19 (modifikovani nukleozid)	148.474,98
5	A10AE06	insulin degludek	147.668,70
6	A10BX09	dapagliflozin	143.237,76
7	A02BC02	pantoprazol	139.933,98
8	J01DH02	meropenem	132.265,43
9	B05XA03	natrijum hlorid	130.656,17

10	L04AC07	tocilizumab	117.043,95
----	---------	-------------	------------

Tabela 17

10 najkorišćenijih lijekova u 2021. godini u opštini Berane po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B03BB01	folna kiselina	244,24
2	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	124,56
3	C09AA05	ramipril	82,54
4	M01AB05	diklofenak	62,22
5	C10AA05	atorvastatin	56,97
6	A02BC02	pantoprazol	51,06
7	C08CA01	amlodipin	39,63
8	A10BA02	metformin	36,18
9	C03BA11	indapamid	34,41
10	C07AB07	bisoprolol	30,38

Tabela 18

10 najkorišćenijih lijekova u 2021. godini u opštini Berane po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	J07B...	vakcina protiv virusa SARS-CoV-2 (inaktivisana)	234.513,76
2	B01AF01	rivaroksaban	193.468,00
3	A10BX09	dapagliflozin	193.013,76
4	B01AE07	dabigatraneteksilat	128.204,88
5	A10BD07	metformin, sitagliptin	115.009,20
6	B01AB05	enoksaparin natrijum	108.245,07
7	B05XA03	natrijum hlorid	91.261,41
8	A02BC02	pantoprazol	83.559,82
9	J07BX03	mRNA vakcina protiv COVID-19 (modifikovani nukleozid)	83.354,37
10	J01DD04	ceftriakson	83.354,10